



– Ik hoor 'wa', maar ik schrijf **oi**.

coiffeur
toilet

croissant
peignoir
trottoir



– Ik hoor een 'w', maar ik schrijf die niet.

actueel
duo
evaluatie
eventueel
februari
januari
seksualiteit
seksueel

evolueren
individueel
intellectueel
situatie

– Ik hoor een 'j', maar ik schrijf die niet.

bioscoop
diagnose
diagonaal
dialect
diamant

diarree
dieet
indiaan
kampioen
liaan

liniaal
loempia
podium
radio
riool

spion
stadion
trapezium
via
viool

laboratorium
studio

elektricien
kopieer
materiaal
mecanicien

milieu
premier
proficiat
provinciaal

regionaal
serieus
sociaal
speciaal

financieel
officieel

alinea
ideaal
kameleon
museum

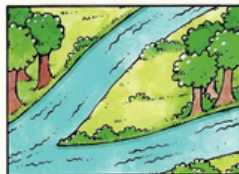
oceaan
Oceanië
realiteit
theater

atheneum
creatief
neonlicht

begroeijing
draaijing
glooiing

samenvloeiing
verfraaiing
voltooiing

buijg
kleijg



Ik onthoud een stukje. 57

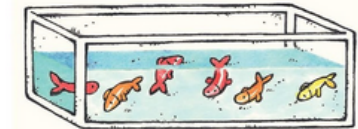
8 Woorden met q, x en y



Woorden met q

aquarium
quad
quiz
quotient

rijden met een **quad**
deelnemen aan een **quiz**
het **quotient** berekenen



Ik merk dat een **q** altijd **gevolgd** wordt door een **u**.

consequent
enquête
frequent

Woorden met x

box
luxe
Luxemburg
luxueus
maximum

een baby in een **box**
in **luxe** leven
de provincie **Luxemburg**
een **luxueus** leventje
het **maximum**bedrag

mixer
reflex
taxi
triplex
xylofoon

de keuken**mixer**
een snelle **reflex** hebben
een **taxi** opbellen
gelijmd hout of **triplex**
op de **xylofoon** tokkelen

Woorden met ex

exact
examen
expo
extra
extreem

excursie
excuseren
excuus
exemplaar
exotisch

expeditie
experiment
explosie
export
expositie

expres
expressie
extern



58 Ik onthoud een stukje.



Woorden met y

baby een **baby** in een park
buggy een baby in een **buggy**
cowboy de **cowboy** en de indiaan
gigabyte 1 024 megabyte of 1 **gigabyte**
hobby een activiteit in je vrije tijd
hygiëne **hygiënisch** zijn
lolly een snoepje of een **lolly**
mayonaise frietjes met **mayonaise**
megabyte 1 000 kilobyte of 1 **megabyte**
penalty een strafschip of een **penalty**
pony een **pony** in een wei
pyjama slapen in een **pyjama**
skypen bellen via **Skype**
sorry mijn excuses of **sorry**
symbool **symbolen** in rekenen
teddybeer je **teddybeer** missen
typen letters **typen**
typisch **typisch** voor Vlamingen
yoghurt een glaasje bosvruchten**yoghurt**



- **Egypte**
gym
gymnastiek
hyena
jury
nylon
olympisch
panty
puppy
recyclage
recycleren
stylo
sympathie
sympathiek
synagoge
systeem
systematisch
yoga

9 Woorden met c



Ik hoor 'k', maar ik schrijf c.

a croobaat	c arnaval	d efect	p erfect	a dvocaat
a cteur	c ode	d ictee	p lastic	b acterie
a ctief	c ola	d irect	p opcorn	c actus
a lcohol	c ommissaris	d irecteur	p roduct	c artoon
a spect	c omputer	d ocument	p roject	c lown
c abine	c onfituur	e conomie	r eclame	c obra
c afé	c ontact	f risco	r espect	c omfort
c ake	c ontract	h andicap	s core	c omité
c alorie	c ontroleren	h ectare	s econde	c ommentaar
c amera	c ool	i nsect	s peculaas	c oncreet
c amper	c orrect	i nspecteur	t ractor	c onflict
c amping	c owboy	l ocomotief	t ruc	c onserven
C anada	c rème	m edicament	v erticaal	c orrigeren
c anapé	c ultuur	m icrofoon	w asco	m acadam
c aravan	c ursor	m icrogolfoven	w ebcam	m acaroni
				r ecord
				s ecretaris
				t elescoop

Ik hoor 's', maar ik schrijf c.

c d	f orceren	c ent	c ilinder	c ement
c el	l ucifer	c entiliter	c irkel	c ipier
c inema	p recies	c entimeter	d eciliter	o fficier
c itroen	p roces	c entraal	d ecimaal	p roduceren
d ecember	p rovincie	c entrum	d ecimeter	r ace
e lektriciteit	s pecial	c ijfer	p rocent	r acisme
f eliciteren	s pecialist			r ecent
				s olliciteren



Ik hoor 'k', maar ik schrijf **ck**.

- picknick** een picknickmand vol lekkers
- snack** een kleine snack eten
- stick** informatie op een geheugenstick
- sticker** een sticker kleven op mijn pennenzak
- ticket** een ticket voor het pretpark

- cockpit** de cockpit van een vliegtuig
- pickup** naar het containerpark met een pick-up
- truck** zakken verplaatsen met een heftruck

Ik hoor 'k' en/of 's', maar ik schrijf tweemaal **c**.

- | | | | |
|------------------|-------------------|----------------------|----------------------|
| acc ent | acc ordeon | c ircus | c apaciteiten |
| acc ident | accu | c oncentreren | c irca |
| succ es | | c oncert | |
| vacc in | | d irectrice | |
| | | m ecanicien | |



c als s
c als k

10 Woorden met ch, sh en sj



Ik hoor 'sj', maar ik schrijf **ch**.

- | | | | |
|-------------------|-------------------|--------------------|-------------------|
| aff iche | ch oco | ch alet | cr èche |
| ch auffeur | ch ocolade | ch anson | m atch |
| ch ef | d ouche | ch impansee | p arachute |
| Ch inees | k etchup | ch irurg | pl uche |
| ch ips | m achines | ch ique | s andwich |

Ik hoor 'sj', maar ik schrijf **sh**.

- | | |
|-----------------|-----------------|
| cr ash | sh ort |
| sh ampoo | sh ow |
| sh oppen | T-sh irt |



Ik hoor 'sj', maar ik schrijf **sj**.

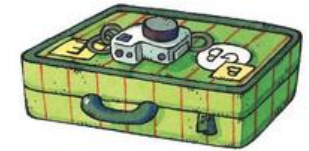
- | | | |
|----------------|----------------|-------------------|
| s jaal | s jiek | s joemelen |
| s jalot | s jrpen | s jorren |

11 Woorden als bagage en journaal



Ik hoor 'zj', maar ik schrijf **g**.

- | | | |
|-------------------|-------------------------|--------------------------|
| bag age | c amouflage | r avage |
| en ergie | c hantage | r ecyclage |
| gar age | c olleg e | r egime |
| g el | e tage | r eportage |
| g elei | e talage | s lijtag e |
| g iraf | l ogeren | s pionage |
| hor loge | p ercentage | t atoeage |
| in genieur | | |
| mass age | | |



geen vloeistoffen in de hand**bag**age
 een nieuwe band van de auto**gar**age
 haarg**el** van de kapper
 appel**g**elei op een toastje
 een pols**hor**loge voor mijn verjaardag
 sport**mass**ages voor de match
 de poppen in een **e**talage
 het **p**ercentage berekenen
 een dieet of een **r**egime volgen
 de **r**eportage van een journalist
 een hartje als **t**atoeage
 studeren voor **i**ngenieur

Ik hoor 'zj', maar ik schrijf **j**.

- | | | |
|----------------------|--------------------|----------------|
| j ans | j ournaal | j unior |
| j ee p | j ournalist | j ury |

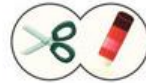


Het koppelteken -

Een koppelteken verbindt sommige woorden.

Wanneer plaats ik een koppelteken?

Enkel wanneer ik kan twijfelen aan de uitspraak.



Bij **samenstellingen** met ...

... **aardrijkskundige namen** (gemeenten, provincies, landen).

Oud-Turnhout

Knokke-Heist

Noord-Amerika

Oost-Vlaanderen

Nieuw-Zeeland

Noord-Amerikaans

Oost-Vlaams

Nieuw-Zeelands

Noord-Amerikaan

Oost-Vlaming

Nieuw-Zeelander

... **Sint** (heiligen en steden).

Sint-Anna

Sint-Maarten

Sint-Pieter

Sint-Niklaas

Sint-Truiden

Sint-Martens-Latem

Onze-Lieve-Vrouwekerk

Onze-Lieve-Heer

Maar ik schrijf onzelveheersbeestje zonder koppeltekens en hoofdletters.

... een **afkorting**.

cd-collectie

dvd-speler

e-mail

gsm-lader

O.L.-Vrouwekerk

sms-bericht

St.-Antonius

St.-Rita

tv-toestel

... **botsende klinkers**: samenstellingen waarbij ik kan twijfelen aan de uitspraak.

auto-ongeluk

chocolade-ijs

mee-eten

na-ape

radio-omroep

zee-egel

zo-even

zonne-energie



Het trema "

Een trema zorgt ervoor dat ik het woord correct uitspreek wanneer meerdere klinkers op elkaar volgen en botsen. **Wanneer plaats ik een trema?**

landen en streken		telwoorden	meervoud van woorden op ee	
Argentinië	Brazilië	drieëntwintig	feeën	sleeën
Australië	Italië	tweeëntwintig	ideeën	tweeën
Azië	Oceanië		moskeeën	zeeën
België	Wallonië			

meervoud van woorden op ie

De klemtoon ligt op de ie.

allergie

calorie

industrie

knie

kopie

melodie

De klemtoon ligt niet op de ie.

bacterie

porie

provincie

studie

bacteriën

poriën

provinciën

studiën

De klinker die ik harder uitspreek, is de klinker waarop een klemtoon ligt. spelen, banaan, regenen, melodie, bacterie ...

werkwoorden

beïnvloeden Je hebt je laten **beïnvloeden**.

erven Van wie heb je dat **geërfd**?

evenaren Ik heb het record **geëvenaard**.

eindigen Hij is **geëindigd** als tweede.

inspireren De oorlog heeft de schrijver **geïnspireerd**.

interesseren Ben je **geïnteresseerd** in hem?

skiën Ik ben naar beneden geskied.

discussiëren Ik heb met Jo gediscussieerd.

kopiëren Ik heb het gekopieerd.

oriënteren Heb je je **georiënteerd**?

tatoeëren Stef heeft zich **getatoeëerd**.

bijvoeglijke naamwoorden

officieel Dat is een **officiële** feestdag.

financieel Ik regel zijn **financiële** zaken.

hygiënisch Ik hou van een **hygiënische** omgeving.

industrieel Hij studeert **industriële** wetenschappen.

materiaal Wat is de **materiële** waarde?

poëtisch Ik beleef een **poëtische** avond.

reëel Wat is de **reële** waarde van het huis?



Woorden op isch of ische

alfabet**isch** rangschikken
 allerg**isch** reageren
 Arab**isch** land
 automat**ische** geweren
 Belg**isch** biertje
 chaot**ische** toestand
 chem**ische** reactie
 econom**ische** crisis
 elektr**isch** apparaat
 fantast**isch** vuurwerk
 histor**ische** figuren
 kom**isch** optreden
 log**isch** nadenken
 med**isch** onderzoek
 prakt**isch** oefenen
 realist**ische** film
 romant**isch** tafereel
 Russ**ische** president
 techn**isch** instituut
 telefon**ische** aansluiting
 toerist**ische** streek
 trag**isch** ongeluk
 trop**isch** klimaat

Woorden op air of aire

document**aires** zien
 meubil**air** vernieuwen
 milit**airen** op stap
 miljon**air** zijn
 popul**air** deuntje
 sanit**aire** installatie
 secund**air** onderwijs

• communist**isch** regime
 democrat**isch** land
 exot**isch** dier
 humorist**isch** verhaal
 hygiën**ische** gewoonte
 mag**isch** pretpark
 Olymp**ische** spelen
 organ**ische** problemen
 optimist**isch** karakter
 pessimist**isch** gevoel
 poët**ische** tekst
 racist**isch** verwijt
 socialist**ische** partij
 systemat**isch** rangschikken

• Dit zijn woorden die iets moeilijker zijn. Deze mag ik, maar moet ik niet kennen.



• diamant**air** zijn
 element**air** deeltje
 universit**air** diploma
 planet**air** stelsel
 solid**air** zijn met de armen
 vulg**air** of gemeen zijn
 parlement**air** in het parlement

Meervouden

+ s		+ en		+ eren	
album	album s	boom	boom en	ei	ei eren
vitamine	vitamin es	ananas	ananas en	kind	kind eren
computer	comput ers	locomotief	locomotiev en	rund	rund eren
cadeau	cadeau s	paleis	paleiz en	volk	volk eren
studie	studie s				
dictee	dictee s				
café	café s				

de apostrof: + 's bij woorden op a, i, o, u en y	het trema: + ën Bij woorden waarbij ik ee en of ie en hoor in het meervoud.				
sla	sla' s	twee	twee ën	drie	drie ën
ski	ski' s	zee	zee ën	knie	knie ën
auto	auto' s	idee	idee ën	melodie	melodie ën
paraplu	paraplu' s	moskee	moskee ën	allergie	allergie ën
baby	baby' s				

us → i	um → ums en a		
politicus	politic i	datum	datu ums
criticus	critic i	centrum	centru ums
technicus	technic i		centra
		museum	muse ums
			muse a

Ik let op voor ...
 woorden op ie waarbij de klemtoon niet op ie ligt.

porie	pori ën
provincie	provinci ën
studie	studi ën

de apostrof: + 's	
cd	cd' s
gsm	gsm' s
tv	tv' s



Verkleinwoorden

+ je		+ tje		+ pje	
paleis	paleis je	dier	dier tje	bloem	bloem pje
punt	punt je	kachel	kachel tje	boom	boom pje
raket	raket je	stoel	stoel tje	kraam	kraam pje
		dictee	dictee tje		
		knie	knie tje		
		koe	koet je		

+ etje		ng → nk	
kanon	kanon netje	ketting	kett inkje
koningin	koningin netje	koning	kon inkje
station	station netje	woning	won inkje

a → aa o → oo u → uu i → ie		é → ee		ine → ientje	
sla	sla atje	café	cafe etje	aspirine	aspiri entje
auto	auto ootje	canapé	canape etje	machine	mach ientje
paraplu	parapl uutje	comité	comite etje	praline	prali entje
kiwi	kiwi etje			vitamine	vitami entje

de apostrof: + 'tje		Enkele moeilijke!		•	
baby	baby' tje	blad	blaad je	cd	cd' tje
buggy	buggy' tje	glas	glaas je	diner	diner tje
pony	pony' tje	jongen	jonget je	gsm	gsm' etje
		schip	schee pje	souvenir	souvenir tje
		wandeling	wandeling etje	tv	tv' tje

Alfabet

Twijfel ik aan een woord, dan zoek ik het woord op. Ik ken mijn **alfabet**.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

Als ik woorden orden, kijk ik naar de beginletter.

diploma **h**ygiëne **k**andidaat **p**recies **r**isico ...

Is de beginletter gelijk? Dan kijk ik naar de tweede letter.

cabine **c**ement **ch**auffeur **c**irkel **cl**ub ...

Is de tweede letter gelijk? Dan kijk ik naar de derde letter.

reactie **r**ecreatie **r**eeds **r**eflex **r**eportage ...

A B C	aap beer canapé	
D E F G	de fazant geeuwt	
H I J	hondje is jarig	
K L M N O P Q	kale man op quad	
R S T U V W	rust uit van het werk	
X Y Z	xylofoon ... zwijg!	



zelfstandige naamwoorden

Ik bezoek een oude **ruïne**.
 Twee **skiërs** glijden van de berg.
 Boeren kweken **maïs**.
 Ik bereken het **quotient** van de deling.
 Er zijn vier **patiënten** bij de dokter.
 Ik zorg graag voor een goede **hygiëne**.
 Ken jij iemand die **poëzie** schrijft?
 Jij bent een **egoïst**.

•
 Ik kijk naar de **pinguïns** in de zoo.



Ik schrijf enkel een trema als ik kan **twijfelen** aan de **uitspraak**.
 Bij deze woorden zijn er ook opeenvolgende klinkers, maar twijfel ik niet.
 Ik kan ze niet anders lezen.

accentueren
 beantwoorden
 boa
 cacao
 chaos
 geoordeeld

De afkorting

Ik kan sommige woorden korter schrijven. Ik kort ze af.
 Ik schrijf een woord of een woordengroep met één of enkele letters.

afkortingen		symbolen	
		Een symbool is een afkorting uit de wetenschap en de wiskunde.	
alinea	al.	millimeter	mm
alstublieft	a.u.b.	centimeter	cm
bijvoorbeeld	bijv.	decimeter	dm
	bv.	meter	m
bladzijde	blz.	decameter	dam
dit wil zeggen	d.w.z.	hectometer	hm
en andere	e.a.	kilometer	km
enzovoort	enz.	milliliter	ml
mannelijk	m.	centiliter	cl
maximum	max.	deciliter	dl
met andere woorden	m.a.w.	liter	l
mevrouw	mevr.	vierkante meter	m ²
minimum	min.	vierkante decimeter	dm ²
namelijk	nl.	kubieke meter	m ³
nummer	nr.	are	a
onder andere	o.a.	centiare	ca
onder meer	o.m.	hectare	ha
onzijdig	onz.	milligram	mg
pagina	pag.	gram	g
telefoon	tel.	kilogram	kg
vrouwelijk	v.	euro	EUR
van links naar rechts	v.l.n.r.	kilobyte	KB
werkwoord	ww.	megabyte	MB
		terabyte	TB
Ik gebruik een of meer punten . Ik leer geen afkortingen met hoofdletters.		Ik gebruik geen punten . Ik gebruik de hoofdletters of kleine letters die zijn afgesproken.	